

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน ความเครียดในงาน ภูมิหลังกับ
ความสามารถในการปฏิบัติงานของหัวหน้างานและผู้ช่วย ในโรงพยาบาล
ของรัฐกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของตนเอง

นางสาว ประชิต ศรราชภัฏ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-593-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016213

I10306304

RELATIONSHIPS AMONG JOB SATISFACTION, JOB STRESS,
PERSONAL BACKGROUND AND JOB PERFORMANCE OF HEAD
NURSES IN GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS,
AS PERCEIVED BY THEMSELVES.

MISS. PRACHID SARATHAPANTH

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements.

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-593-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน ความเครียดในงาน
ภูมิหลัง กับความสามารถในการปฏิบัติงานของหัวหน้างานกลุ่มผู้ป่วย
ในโรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร ตามการวิจัยของตนเอง

โดย

นางสาว ประจิด ศรราชทัณฑ์

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

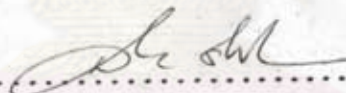
อาจารย์ที่ปรึกษา

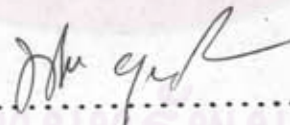
รองศาสตราจารย์ ดร. นงวรัตน์ บุญยานุรักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นเจ้าภาพของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

 คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. กาวร วิษรณีย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รัชชาติ)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นงวรัตน์ บุญยานุรักษ์)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณไชติ)

ประชิด ศรราชพันธุ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน ความเครียดในงาน
ภูมิหลัง กับความสามารถในการปฏิบัติงานของหัวหน้างานหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลของรัฐ
กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของตนเอง (Relationships Among Job
Satisfaction, Job Stress, Personal Background and Job
Performance of Head Nurses in Government Hospitals, Bangkok
Metropolis, As Perceived by themselves.) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร.
พวงรัตน์ บุญยานุรักษ์, 132 หน้า; ISBN 974-577-593-2

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในงาน ความเครียดในงาน
ภูมิหลัง กับความสามารถในการปฏิบัติงานของหัวหน้างานหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลของรัฐ
กรุงเทพมหานคร และเพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการปฏิบัติงานของ
หัวหน้างานหอผู้ป่วย ตัวอย่างประชากรคือ หัวหน้างานหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลของรัฐ
ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 227 คน เลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. หัวหน้างานหอผู้ป่วย มีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง
2. หัวหน้างานหอผู้ป่วยมีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับปานกลาง และมีความ
เครียดในงานอยู่ในระดับน้อย
3. ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฏิบัติงาน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทางการพยาบาล
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ในตำแหน่งหัวหน้างานหอผู้ป่วย การอบรมทางการบริหาร และความเครียด
ในงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ความพึงพอใจในงาน อายุ และประสบการณ์ทางการพยาบาล สามารถร่วมกัน
พยากรณ์ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 21.35
5. หัวหน้างานหอผู้ป่วยที่มีความพึงพอใจในงานสูง มีความสามารถในการปฏิบัติงาน
สูงกว่าผู้ที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. หัวหน้างานหอผู้ป่วยที่มีอายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทางการพยาบาล ระยะเวลา
เวลาที่ปฏิบัติงาน ในตำแหน่ง และความเครียดในงาน แตกต่างกันมีความสามารถในการปฏิบัติงาน
ไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา ...พยาบาลศึกษา.....
สาขาวิชา ...การบริหารการพยาบาล....
ปีการศึกษา2532.....

ลายมือชื่อในชื่อ :
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Dr. P. R.*

PRACHID SARATHAPANTH : RELATIONSHIPS AMONG JOB SATISFACTION, JOB STRESS, PERSONAL BACKGROUND AND JOB PERFORMANCE OF HEAD NURSES IN GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS, AS PERCEIVED BY THEMSELVES. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR PUANRAT BOONYANURAK, Ed.D 132 pp.

The purposes of this research were to study the job satisfaction, job stress, and job performance of head nurses in government hospitals, Bangkok Metropolis and to search for the variables which would be able to predict the job performance of head nurses. The subject of this study was 227 head nurses in government hospitals, Bangkok Metropolis who were selected by using multistage sampling method.

Result of this study indicated that.

1. Head nurses had perceived high level of the job performance.
2. Head nurses had perceived midle level of job satisfaction and low level of job stress.

3. Job satisfaction was positively related to job performance at the .01 significant level. Age, marital status, work experiences, the period of head nurse experience, administrative training, and job stress had not related to job performance.

4. Job satisfaction, age and work experience had contributed to effective predictions of job performance. These predictors accounted for 24.38 percent at the .05 significant level.

5. Head nurses with high job satisfaction had higher job performance than those who had perceived midle job satisfaction, at the .01 significant level.

6. There was no statistical significant difference between job performance of head nurses who were differ in age, marital status, work experience, the period of head nurse experience, and job stress level.

ภาควิชา ...พยาบาลศึกษา.....
สาขาวิชา ...การบริหารการพยาบาล....
ปีการศึกษา2532.....

ลายมือชื่อผู้ให้สัตยาบัน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จล่วงไปด้วยดี โดยได้รับคำแนะนำช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างยิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญบุญรักษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในเจตนา และความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

พร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปฐมโชติ ที่ กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัยอย่างถี่ถ้วน และขอกราบ ขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาพยาบาลศึกษากักกัน ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่าน ที่มีส่วนช่วยในการให้ คำแนะนำ เพื่อช่วยปรับปรุงการทำวิจัยครั้งนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และพยาบาล หัวหน้างานและผู้ช่วยทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยาบาลหัวหน้างานและผู้ช่วยที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย ที่ให้ความ กรุณาตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ คุณทวีศรี กรีกทอง เพื่อนผู้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งทุกท่านที่ให้กำลังใจตลอดมา

ประชิด ศรีพานิชย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญตาราง	๙
สารบัญภาพ	๑๐
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	7
แนวเหตุผลและสมมติฐาน	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	14
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
บทบาทหน้าที่ของหัวหน้างานหอผู้ป่วย	15
แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน	18
การประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน	28
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในงาน	31
ความพึงพอใจในงานกับความสามารถในการปฏิบัติงาน	35
แนวคิดเกี่ยวกับความเครียดในงาน	36
ความเครียดในงานกับความสามารถในการปฏิบัติงาน	41
ภูมิหลังกับความสามารถในการปฏิบัติงาน	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธิดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและตัวอย่างประชากร	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
คุณภาพของเครื่องมือ	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	81
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปราย	85
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	100
ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	101
ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	111
ประวัติผู้วิจัย	132

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนหัวหน้างานเหนือผู้ป่วยที่เป็นตัวอย่างประชากร จำแนกตามสังกัดและโรงพยาบาล	45
2. จำนวนและร้อยละของหัวหน้างานเหนือผู้ป่วย จำแนกตาม อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทางการพยาบาล ระยะเวลาที่ ปฏิบัติงาน ในตำแหน่ง และการอบรมทางการบริหาร	58
3. จำนวนและร้อยละของหัวหน้างานเหนือผู้ป่วย จำแนกตาม ระดับความพึงพอใจในงาน ความเครียดในงาน และความสามารถในการปฏิบัติงาน	60
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทางการพยาบาล ระยะเวลาปฏิบัติงาน ในตำแหน่งหัวหน้างานเหนือผู้ป่วย การอบรมทางการบริหาร ระดับความพึงพอใจในงาน และระดับความเครียดในงาน	62
5. ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการปฏิบัติงาน จำแนกตามกิจกรรมของหัวหน้างานเหนือผู้ป่วย	65
6. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน จำแนกตามกิจกรรมของหัวหน้างานเหนือผู้ป่วยที่มีอายุต่างกัน	66
7. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน จำแนกตามกิจกรรมของหัวหน้างานเหนือผู้ป่วยที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน	67
8. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน จำแนกตามกิจกรรมของหัวหน้างานเหนือผู้ป่วยที่มี ประสบการณ์ทางการพยาบาลแตกต่างกัน	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน จำแนกตามกิจกรรมของหัวหน้างานต่อผู้ป่วยที่มีระยะเวลา ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วยแตกต่างกัน	70
10. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน จำแนกตามกิจกรรมของหัวหน้างานต่อผู้ป่วยที่ได้รับการอบรม ทางการบริหารและไม่ได้รับการอบรมทางการบริหาร	71
11. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน จำแนกตามกิจกรรมของหัวหน้างานต่อผู้ป่วยที่มีระดับ ความพึงพอใจในงานแตกต่างกัน	72
12. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงาน จำแนกตามกิจกรรมของหัวหน้างานต่อผู้ป่วยที่มี ระดับความเครียดในงานแตกต่างกัน	73
13. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวชวาทร์กับ ความสามารถในการปฏิบัติงานของหัวหน้างานต่อผู้ป่วย	75
14. ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวชวาทร์ในรูปแบบแผนดินและ คะแนนมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอย การทดสอบค่าทีและค่าคงที่ของสมการถาย	77
15. การหาตัวชวาทร์ที่มีนัยสำคัญในการพยากรณ์ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานของหัวหน้างานต่อผู้ป่วย	78
16. ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวชวาทร์ ในรูปแบบดิน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวชวาทร์ ที่อยู่ในรูปแบบมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ ค่าที ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณ ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ และค่าเอฟ	79

สารบัญ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แผนภูมิแสดงผลของความสามารถ แรงจูงใจ และความสามารถในการปฏิบัติงาน	20
2. แผนภูมิแสดงการมีอิทธิพลของปัจจัยด้านสภาพการณ์ ต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน	22

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย